

Tereza DVOŘÁKOVÁ: *Současné reprezentace židovství ve veřejném prostoru na příkladu pražského Josefova*. Praha: FHS UK 2013, 57 s. + přílohy.

Tereza Dvořáková zvolila pro svou bakalářskou práci téma originální a aktuální. Sledovala, jaké reprezentace židovství lze dnes nalézt v prostoru bývalého Židovského města. Opřela se přitom o vybranou relevantní literaturu sledující podoby židovství v různých evropských městech a interpretující dané téma z různorodých perspektiv. Vlastní téma pak zpracovala prostřednictvím empirického výzkumu formou především nezúčastněného pozorování.

Bakalářská práce Terezy Dvořákové je členěna standardně a logicky. Po úvodu, v němž autorka nastiňuje záměr své práce, následuje stručný exkurz do historie pražského Židovského města (škoda, že není více zacílen na podobu prostoru utvářeného žitým židovstvím) a teoretická část práce. Zde se autorka nejprve smysluplně vyrovnává s vymezením veřejného prostoru a města a dále formou jakýchsi shrnutí představuje vybrané texty tak či onak se vztahující k tématu. Zde lze na jednu stranu autorku pochválit za výběr autorů včetně rozmanité zahraniční literatury, na stranu druhou ovšem pokárat za formu zpracování – žánru odborného textu by více slušel propojený promyšlený text formou kompilace (v dobrém slova smyslu). Na druhou stranu, i takto si autorka vybudovala zázemí pro formulaci výzkumných otázek.

Jádro textu tvoří empirická část, jejíž způsob zpracování autorka systematicky prezentuje v kapitole Metodologická část. Vzhledem k povaze samotné empirické části se obávám, že spíše než prostřednictvím deklarované sémiologické a strukturalistické interpretace (s. 27) autorka při analýze postupovala prostřednictvím kódování a poznámkování terénních poznámek, navíc tato analýza, jak přiznává v závěru (s. 51), byla spíše deduktivní než induktivní, jak by si téma a zvolená strategie výzkumu žádaly. Tato kombinace nedůsledností poznamenala, domnívám se, samotnou empirickou část práce.

Jakkoli totiž oceňuji, že se autorka pokusila o vlastní kategorizaci pozorovaných reprezentací, trpí empirická část práce absencí hlubšího vhledu, porozumění tématu. Autorka ve svých interpretacích zůstává spíše u deskripce. Aby mohla být tato část práce kvalitnější, musela by autorka pozorování provádět důkladněji, více času věnovat zúčastněnému pozorování per se (jeden rozhovor s ochrankou, navíc pouze přepsaný, nikoli analyzovaný a interpretovaný, nestačí). Bylo by na místě důkladně sledovat, jak jsou místa užívána a interpretována aktéry prostoru – od turistů přes místní obyvatele a zaměstnance až právě po ty aktéry, kteří zde nějakými způsoby židovství praktikují. Dané místo navíc vybízí k hledání vztahů mezi různými kulturami, jež se do jeho prostoru otiskly, stejně jako pro zkoumání zacházení s těmito „otisky“. Na druhou stranu, takový text již vyžaduje značnou badatelskou erudici a imaginaci, která je možná na úrovni bakalářského studia nadměrná.

Ovšem na stranu druhou je třeba vyzdvihnout, že v celém textu autorka pracuje s literaturou zabývající se židovstvím ve městě (škoda, že zapomněla na definici veřejného prostoru a města – byla by jí možná interpretaci terénu více otevřela) a že se na jejím základě o interpretaci pokouší. To ostatně ukazuje i v Závěru práce.

Z formálního hlediska nemám vůči textu významnější námitky. Text je psaný srozumitelným kultivovaným jazykem bez významnějších stylistických či gramatických pochybení, autorka zvládá bibliografické standardy, fotografická příloha s textem bakalářské práce komunikuje.

Závěrem. Jako vedoucí bakalářské práce Terezy Dvořákové musím konstatovat, že autorka ke své bakalářské práci přistupovala zodpovědně. Snažila se téma rozpracovat dle svého nejlepšího svědomí. Výše uvedené námitky budiž proto spíše podněty pro další zpracování tohoto nadmíru atraktivního tématu. Bakalářskou práci Terezy Dvořákové proto navrhuji k obhajobě a doporučuji ji hodnotit na pomezí velmi dobré a dobré.

Praha, 14. 6. 2013

Mgr. Hedvika Novotná